

I orden at hemmeligholde forberedelse af overenskomstforhandlinger – men ombudsmanden rejser spørgsmål om ”offentlighedstænkning”

Danmarks Lærerforening fik afslag på aktindsigt i hovedparten af dokumenterne fra den arbejdsgruppe, der skulle forberede overenskomstforhandlingerne for de offentlige arbejdsgivere.

24. april 2013

Og afgørelsen er i overensstemmelse med offentlighedsloven, konkluderer Folketingets Ombudsmand i en udtalelse.

”Jeg har foretaget en vurdering efter offentlighedslovens regler, og jeg må konstatere, at dokumenterne kan undtages efter reglerne om interne arbejdsdokumenter og efter de særlige regler om beskyttelse af det offentliges forhandlingsposition”, siger Folketingets Ombudsmand, Jørgen Steen Sørensen.

Selv om ombudsmanden således juridisk giver myndighederne ret, udtrykker han flere steder i sin udtalelse overraskelse over arbejdsgruppens fremgangsmåde.

”Offentlighedstænkning”

Arbejdsgruppen blev nedsat i februar 2012 for at forberede overenskomstforhandlingerne. Men i slutningen af 2012 – altså omkring tidspunktet for påbegyndelsen af overenskomstforhandlingerne – stoppede arbejdet, uden at arbejdsgruppen afgav en rapport. Finansministeriet har oplyst, at arbejdsgruppens arbejde på dette tidspunkt ikke længere var aktuelt.

Finansministeriet har også oplyst, at arbejdsgruppens dokumenter – bl.a. de forskellige udkast til rapport – ikke er indgået i forberedelsen af selve overenskomstforhandlingerne. Det sidste er afgørende for, om dokumenterne kan undtages efter reglerne om interne arbejdsdokumenter.

Ombudsmanden må lægge Finansministeriets oplysninger til grund, men han giver udtryk for, at de set udefra kan forekomme overraskende. Det gælder ikke mindst det forhold, at udkastene til arbejdsgruppens rapport end ikke er indgået i forberedelsen af selve overenskomstforhandlingerne. Ombudsmanden henviser her til, at formålet med arbejdsgruppens arbejde netop var at forberede disse forhandlinger.

”Jeg må understrege, at jeg ikke kan vide, hvad den præcise baggrund for disse forhold er. Men en samlet vurdering efterlader det indtryk, at der kan have været planlagt og disponeret netop med sigte på at undgå, at dokumenterne blev undergivet aktindsigt”, siger Jørgen Steen Sørensen.

Ombudsmanden tilføjer, at der i sagen er forståelige hensyn at tage til det offentliges forhandlingsposition, og at ”offentlighedstænkning” i en sådan situation i almindelighed ikke kan anses for ulovlig. Han peger imidlertid samtidig

NYHED

på, at det er meget uheldigt, hvis en sådan tænkning fører til "krumspring", der må anses for uhensigtsmæssige – f.eks. ved at der ikke gøres tilstrækkelig brug af relevante dokumenter.

"Offentlighedsloven indeholder andre bestemmelser, der udtrykkeligt beskytter det offentlige interesser i f.eks. kommende overenskomstforhandlinger. Så myndighederne bør tage et samlet vue over loven, før de i givet fald indretter sig efter de meget formelle regler om interne arbejdsdokumenter. Ellers kan der let blive tale om uhensigtsmæssige sagsgange, som ikke er nødvendige for at beskytte rimelige interesser hos myndighederne", siger ombudsmanden.

Ombudsmandens afsluttende udtalelse til Danmarks Lærerforening kan læses her.

For yderligere oplysninger kontakt:

Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52

FAKTA

I februar 2012 blev der nedsat en arbejdsgruppe om analyse af arbejdstid i folkeskolen og det almene gymnasium. Arbejdsgruppen havde til formål at forberede overenskomstforhandlingerne i 2013, og arbejdsgruppen skulle til brug herfor udarbejde en analyse af lærernes arbejdstid i folkeskolen og det almene gymnasium.

I slutningen af 2012 – dvs. omkring tidspunktet for påbegyndelse af overenskomstforhandlingerne – indstillede arbejdsgruppen sit arbejde, da det ifølge Finansministeriet ikke længere var aktuelt.

Danmarks Lærerforening bad om aktindsigt i dokumenterne fra arbejdsgruppen. Arbejdsgruppen meddelte afslag på aktindsigt i hovedparten af dokumenterne, bl.a. med henvisning til at der var tale om interne dokumenter.

Lærerforeningen klagede til ombudsmanden, der efter en nærmere undersøgelse af sagen konkluderer, at der ikke er juridisk grundlag for at kritisere det meddelte afslag på aktindsigt. Ombudsmanden lægger vægt på

- at arbejdsgruppen måtte anses for en selvstændig myndighed, og at dokumenterne dermed som udgangspunkt var interne
- at dokumenterne ikke var afgivet og derfor ikke havde mistet deres interne karakter, og
- at arbejdsgruppen kunne undtage oplysninger fra aktindsigt om f.eks. ressourceforbruget ved lærernes arbejdstidsbestemmelser i kraft af den særlige undtagelsesbestemmelse om beskyttelse af væsentlige hensyn til "det offentlige økonomiske interesser".

ANVENDTE BESTEMMELSER I OFFENTLIGHEDSLOVEN:

§ 7. Retten til aktindsigt omfatter ikke en myndigheds interne arbejdsdokumenter. Som interne arbejdsdokumenter anses

NYHED

- 1) dokumenter, der udarbejdes af en myndighed til eget brug,
- 2) brevveksling mellem forskellige enheder inden for samme myndighed og
- 3) brevveksling mellem en kommunalbestyrelse og dennes udvalg, afdelinger og andre organer eller mellem disse organer indbyrdes.

§ 11. Oplysninger i dokumenter, der er omfattet af § 7 og § 10, nr. 1-4, om faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagsforholdet, skal uanset disse bestemmelser meddeles i overensstemmelse med lovens almindelige regler.

§ 13. Retten til aktindsigt kan begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til

...

- 5) det offentlige økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentlige forretningsvirksomhed, eller
- 6) private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.